

Universitat de Girona
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Diplomatura de Ciències Empresariales

Curs 1998-99
1r quadrimestre
Assignatura troncal
6 crèdits

Departament d'Economia

Campus de Montilivi
17071 Girona
Tel 34 (9) 72 41 8779
Fax 34 (9) 72 41 8032
c.e. jsole@econ.udg.es

PROGRAMA D'ECONOMIA ESPANYOLA I MUNDIAL

Professor/a: Joan Solé

Objectius: L'objectiu del present programa és aportar a l'estudiant els coneixements necessaris per:

- Conèixer els trets del passat que fan que l'economia espanyola avui sigui el que observem.
- Comprendre el funcionament de l'economia espanyola en el moment actual
- Entendre les seves interrelacions i dependències amb les economies de la resta del món.

Programa teòric:

Part I: INTRODUCCIÓ

Lliçó 1: El procés de globalització de l'economia mundial

1. Economia internacional i globalització
 - 1.1. Característiques generals de l'economia mundial
 - 1.2. La pèrdua de poder dels Estats. Les polítiques econòmiques dels anys 80 i el triomf del neoliberalisme
 - 1.3. L'evolució de l'economia mundial a la dècada dels 90
 - 1.4. Processos d'integració econòmica i regionalització de l'economia mundial
2. La Unió Europea
 - 2.1. Cronologia de les Comunitats Europees
 - 2.2. Principals institucions comunitàries
 - 2.3. El Tratat de Maastricht: antecedents i repercussions en la política econòmica
 - 2.4. El debat sobre els costos i beneficis de la UEM

Lliçó 2: Desenvolupament econòmic. La base física de l'economia: l'economia espanyola i la seva situació en el món

1. Desenvolupament econòmic, països rics, països pobres
2. La qüestió energètica: panorama mundial
3. La població: estructura, creixement, població activa, ocupada i aturada. Estructura ocupacional.
4. La infraestructura de l'economia espanyola: territori, posició geogràfica. El medi ambient. Utilització dels recursos energètics i naturals.

Lliçó 3: El procés de desenvolupament recent de l'economia espanyola

1. Antecedents: l'economia espanyola els anys previs fins a la 1ª crisi del petroli. El model de creixement espanyol
2. Traducció econòmica de la Transició política espanyola
3. Les polítiques davant la crisi: etapes i instruments. Els Pactes de la Moncloa
4. La política econòmica d'ajustament dels primers 80
5. L'etapa de recuperació (1986-90)
6. L'evolució dels noranta
7. Les transformacions estructurals de l'economia espanyola

Part II: EL MARC INSTITUCIONAL

Lliçó 4: Marc social i mercat de treball

1. El debat sobre el funcionament del mercat de treball i les causes de l'atur
2. Les polítiques d'ocupació comunitària i espanyola
3. Dades sobre ocupació i atur
4. Les relacions laborals a l'estat espanyol

Lliçó 5: El sistema financer

1. El sistema financer: funcions, tipologia i intermediaris
2. La política monetària de la Unió Europea: cap a una moneda única?
3. Estructura institucional: Banc Central Europeu, Banc d'Espanya, crèdit oficial i entitats de crèdit privades
4. El sistema financer espanyol i el procés d'integració en la UE
5. Mercats de capitals

Lliçó 6: El sector públic

1. La intervenció del sector públic a l'economia. Arguments a favor i en contra
2. Unió Europea: estructura institucional i polítiques
 - 2.1. Estructura institucional
 - 2.2. Polítiques comunitàries
3. Estat espanyol: estructura institucional i polítiques
 - 3.1. Estructura institucional del sector públic espanyol
 - 3.2. Anàlisi de l'actuació del sector públic espanyol
 - 3.3. L'empresa pública espanyola

Lliçó 7: Desequilibris regionals i política regional

1. Desenvolupament econòmic i desequilibris regionals. Les regions de tradició industrial en declivi
2. La política regional (prc): origen, importància i objectius. Balanç de la seva aplicació i reformes
3. Efectes de la política regional espanyola en el marc de la UE

Lliçó 8: Les relacions econòmiques internacionals

1. Introducció: la balança de pagaments
2. Indicadors de protecció i especialització comercial. Política comercial
3. Fluxos de comerç entre grans blocs comercials
4. Fluxos de comerç entre països comunitaris
5. El sector exterior espanyol abans de la integració a la CEE
6. Efectes de la integració a la Comunitat Europea sobre el sector exterior espanyol
7. Moviments internacionals de capitals

- 1 es dedica a activitats acadèmicament dirigides (AAD) amb la finalitat d'aprofundir en aquells aspectes del temari que es creuin oportuns.

Sistema d'avaluació:

Examen escrit que constarà de tres parts. La primera contindrà 4 preguntes de desenvolupament curt de les quals caldrà respondre'n obligatòriament 3; aquestes suposaran un 40% de la nota de l'examen. A continuació es presentaran 4 o 5 preguntes relatives a temes d'actualitat econòmica de Catalunya (10% de la nota). Finalment, s'oferiran 2 temes dels quals se n'hauran de triar obligatòriament 1 (restant 50% de la nota). La nota obtinguda en aquest examen té una ponderació del 80% en la nota final de l'assignatura.

Pràctiques:

- Obligatòries: Exercicis de classe (20% valor nota final).
- Voluntàries, a escollir per l'estudiant. Donen la possibilitat d'afegir 1 punt a la nota final de l'assignatura sempre i quan la nota resultant de la mitjana ponderada de les notes de la prova escrita i de les pràctiques obligatòries sigui igual o superior a 5. Treball de recerca a presentar a classe o en sessió de seminari.

En cap cas es fa mitjana de cap nota amb les altres si aquesta és inferior a 4 (sobre 10).

Bibliografia bàsica:

Es recomanen els següents llibres com a base per a preparar cadascuna de les parts del temari (deixant de banda les bibliografies específiques de cada tema, que acompanyen les publicacions).

GARCÍA DELGADO, J. L. (1993), *Lecciones de economía española*. Civitas, Madrid. 3ª edició, 1997.

REQUEIJO, J. (1995), *Economía mundial*. McGraw-Hill, Madrid.

Bibliografia complementària:

BBV-GENERALITAT DE CATALUNYA (1994), *L'economia catalana davant del canvi de segle*. BBV-Generalitat de Catalunya, Barcelona.

ETXEZARRETA, M. (1991), *La reestructuración del capitalismo en España: 1970-1990*. Icaria-Fuhem, Barcelona.

GARCIA DELGADO, J.L. (Dir) (1988/1993), *España, Economía*. Espasa-Calpe, Madrid, 6a edició augmentada i actualitzada.

JORDAN, J.M. (1994), *Economía de la Unión Europea*. Civitas, Madrid.

Requeijo, J. (1998), *España en deuda 1975-1995*. McGraw-Hill. Madrid

TAMAMES, R. (1960/1997), *Estructura Económica de España*. Alianza Universidad Textos, Madrid, 22a edició.

Part III: ESTUDI DE SECTORS

Lliçó 9: El sector primari

1. El sector primari: agricultura, ramaderia i pesca.
2. Evolució i importància de l'agricultura, ramaderia i pesca mundials
3. La Unió Europea i la Política Agrícola Comunitària. (PAC)
4. L'agricultura espanyola en la CEE. Conseqüències de l'adopció de la PAC
5. El sector agrícola espanyol dels 90s: característiques, factors de producció, producció, productivitat i ocupació

Lliçó 10: El sector industrial i energètic

1. Indústria i energia: conceptes complementaris
2. Evolució de la indústria a l'estat espanyol
3. La indústria espanyola en el moment de l'entrada a la CEE
4. La indústria espanyola dins la CEE-UE

Lliçó 11: El sector serveis: una visió de conjunt. El sector turístic

1. El sector serveis. Concepte, classificacions dels serveis i evolució històrica
2. Anàlisi general i problemàtica general del sector serveis
3. Subsectors de serveis: turisme, ensenyament, serveis a empreses

Programa de pràctiques:

Consta de 2 parts (que es poden donar simultàniament en el temps): una primera de caràcter fix i una altra de caràcter variable.

Part fixa:

Tècniques localització i procés d'informació econòmica

- Redacció d'informes econòmics
- Comptabilitat nacional
- Balança de pagaments
- Taules Input-Output

Part variable: destinada a aplicar els coneixements adquirits a temes directament relacionats al desenvolupament d'aquells aconteixements econòmics especialment relacionats amb l'objecte d'estudi de l'assignatura. Es suggereixen alguns temes a tractar:

- El debat de la globalització econòmica
- Unió Europea: comparacions entre estats membres
- Dinàmiques de població, tenia raó Malthus?
- Economia espanyola: estudi mèdico-forense
- Treball, un bé realment escàs?
- El sector públic: un manà inesgotable?
- Regions riques i regions pobres
- El comerç i els moviments internacionals de capitals
- Agricultura: la sequera de la PAC
- Indústria: is Spain really different?
- Serveis: no es casi amb el servei, l'haurà de pagar!

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

Els 6 crèdits que han de cobrir les classes d'Economia Espanyola i Mundial es desenvolupen durant un quadrimestre amb quatre hores a la setmana. D'aquestes quatre hores:

- 2 són de classes teòriques seguint el programa que es descriu en els apartats anteriors,
- 1 és de pràctiques per a desenvolupar els temes presentats en les sessions teòriques,

Revistes:

- Boletín Económico de Información Comercial Española (ICE)
- Economía Industrial
- Economistas
- El Trimestre Económico
- Études Economiques OCDE
- Hacienda Pública Española
- Información Comercial Española
- Informe del Banco de España Informe Mensual "La Caixa"
- Moneda y Crédito
- Papeles de Economía Española
- Pensamiento Iberoamericano
- Revista Econòmica de Banca Catalana
- Revista Econòmica de Catalunya
- Situación

WEB's

Via internet hi ha informació disponible de nombroses organitzacions internacionals, revistes i diaris. Alguns exemples:

- Banc Mundial (<http://www.worldbank.org>),
- Unió Europea (<http://www.echo.lu>),
- Organització Mundial de Comerç (<http://www.unicc.org/wto>),
- Unió Europea (<http://europa.eu.int>),
- Financial Times (<http://www.ft.com>),
- The Economist (<http://www.economist.com>),
- Estadísticas españolas (<http://www.festadisticas.fguam.es>)
- Institut d'Estadística de Catalunya (<http://www.idescat.es>)

Com a font bibliogràfica complementària també es pot consultar la base de dades Econ-Lit.